

Forslag

til

Lov om ændring i lov om offentlig forsorg

(vedrørende ændring af kommunehjælpsgrænsen, bestemmelserne om pristalsregulering m. v.).

Fremsat den 16. januar 1957 af *socialministeren*.

§ 1.

I lov om offentlig forsorg, jfr. bekendtgørelse nr. 311 af 23. september 1954 med senere ændringer, foretages følgende ændringer:

Til § 34.

I stk. 1 ændres ordene „nyder aldersrente“ til „oppebærer folkepension“.

Til § 39.

I stk. 4, 2.-3. pkt., ændres ordene „aldersrentemodtagere“ og „aldersrentealderen“ til henholdsvis „folkepensionister“ og „folkepensionsalderen“.

Til § 73.

I stk. 4 ændres „aldersrentealderen“ til „folkepensionsalderen“.

I stk. 5 ændres „aldersrentemodtager“ til „folkepensionist“.

Til § 193.

Stk. 1 affattes således:

„Stk. 1. De i § 192 omhandlede normalbidrag udgør følgende beløb, jfr. herved § 333:

- 1) for faderens vedkommende: 900 kr., 792 kr. og 672 kr. årlig,
- 2) for moderens vedkommende: 600 kr., 540 kr. og 456 kr. årlig,

henholdsvis eftersom barnet opholder sig i den 1., 2. eller 3. af de i § 194 angivne grupper af kommuner.

I barnets 2 første leveår udgør bidragene dog følgende beløb, jfr. herved § 333:

- 1) for faderens vedkommende: 1 080 kr., 948 kr. og 804 kr. årlig,
- 2) for moderens vedkommende: 732 kr., 648 kr. og 540 kr. årlig,

henholdsvis eftersom barnet opholder sig i den 1., 2. eller 3. af de i § 194 angivne grupper af kommuner“.

Til § 194.

Stk. 1 affattes således:

„Stk. 1. Retten til at få normalbidraget udbetalt med det fulde grundbeløb er betinget af, at den bidragsberettigedes årlige indtægt, beregnet efter reglerne i stk. 3, ikke overstiger følgende beløb, jfr. dog § 333:

- 6 750 kr. i Københavns, Frederiksberg samt Gentofte kommuner,
- 5 940 kr. i købstæder, Marstal samt flækker og bymæssige bebyggelser på landet med over 1 500 indbyggere,
- 4 990 kr. i det øvrige land“.

Til § 236.

Paragraffen affattes således:

„De i § 235 ommeldte bidrag udbetales dog højst med normalbidragene, der udgør følgende beløb, jfr. herved § 333: 57 kr. til barselfærden, hvilket beløb gælder for samtlige kommuner, og til barnemoderens underhold før og efter fødslen pr. måned 91 kr., 77 kr. og 64 kr., henholdsvis eftersom moderen opholder sig i den 1., 2. eller 3. af de i § 194 angivne grupper af kommuner“.

Til § 247.

I stk. 1, sidste pkt., ændres „alders- og invaliderentemodtagere“ til „folke- og invalidepensionister“.

I stk. 3, nr. 1, ændres „invaliderente“ til „invalidepension“.

I stk. 3, nr. 2, ændres „aldersrente“ til „folkepension“.

Til § 252.

I stk. 2 foretages følgende ændringer:

I 1. pkt. udgår ordene „invaliderente“ og „aldersrente“ og erstattes af henholdsvis „invalidepension“ og „folkepension, jfr. folkeforsikringslovens § 39, stk. 1“.

2. pkt. affattes således:

„Denne hjælp kan dog ikke overstige, hvad der kunne være ydet forsørgeren som invalidepension eller som folkepension, jfr. folkeforsikringslovens § 39, stk. 1“.

Til § 258.

I stk. 2 foretages følgende ændringer:

I 1. pkt. udgår ordene „invaliderente“ og „aldersrente“ og erstattes af henholdsvis „invalidepension“ og „folkepension, jfr. folkeforsikringslovens § 39, stk. 1“.

2. pkt. affattes således:

„Denne hjælp kan dog ikke overstige, hvad der kunne være ydet forsørgeren som invalidepension eller som folkepension, jfr. folkeforsikringslovens § 39, stk. 1“.

Til § 263.

I stk. 3 foretages følgende ændringer:

I 1. pkt. udgår ordene „invaliderente“ og „aldersrente“ og erstattes af henholdsvis „invalidepension“ og „folkepension, jfr. folkeforsikringslovens § 39, stk. 1“.

2. pkt. affattes således:

„Denne hjælp kan dog ikke overstige, hvad der kunne være ydet forsørgeren som invalidepension eller som folkepension, jfr. folkeforsikringslovens § 39, stk. 1“.

Til § 281 A.

I stk. 2 ændres ordene „aldersrente“ og „invaliderente“ til henholdsvis „folkepension“ og „invalidepension“.

Til § 289.

I stk. 1, 2. pkt., ændres „85 øre“ til „120 øre“.

I stk. 3, nr. 4, ændres ordene „invaliderente“ og „aldersrente“ til henholdsvis „invalidepension“ og „folkepension, jfr. folkeforsikringslovens § 39, stk. 1“.

Til § 293.

Stk. 1, 1. pkt., affattes således:

„Til personer, der oppebærer arbejdsløshedsunderstøttelse, kan der i trangtilfælde ydes en supplerende hjælp, men det samlede beløb, der i den enkelte kommune ydes til sådan hjælp, må dog ikke overstige 5 pct. af et beløb, der fremkommer ved at multiplicere det antal dage, i hvilke der inden for pågældende regnskabsår oppebæres arbejdsløshedsunderstøttelse i vedkommende kommune, med følgende beløb, jfr. herved § 333:

13,80 kr. i Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner,

12,60 kr. i købstæder, Marstal samt flækker og bymæssige bebyggelser på landet med over 1 500 indbyggere,

10,80 kr. i det øvrige land;

oplysning om antallet af dage, hvori der oppebæres arbejdsløshedsunderstøttelse, meddeles kommunerne ved arbejdsdirektørens foranstaltning“.

I stk. 2 ændres ordene „invaliderente“ og „aldersrente“ til henholdsvis „invalidepension“ og „folkepension, jfr. folkeforsikringslovens § 39, stk. 1“.

Til § 297.

Stk. 1 affattes således:

„Stk. 1. Ved afgørelsen af, hvor meget der i det enkelte tilfælde kan ydes som kommunehjælp til underhold i form af pengehjælp eller naturalier, skal det sociale udvalg iagttage, at hjælpen ikke må overstige et beløb, der svarer til 85 pct. af, hvad der i den pågældende periode kunne være ydet i henhold til folkeforsikringslovens § 39, stk. 1, med tillæg af de i § 40, stk. 5, nævnte beløb, alt for så vidt ansøgeren havde opfyldt betingelserne for at oppebære sådan hjælp“.

F. t. l. om ændr. i forsorgsloven (vedr. ændr. i kommunehjælpsgrænsen m. v.).

Til § 333.

Stk. 1 affattes således:

„Stk. 1. Såfremt det af Det statistiske Departement for hvert års januar og juli måned offentliggjorte detailpristal (basis: juli 1914) stiger eller falder 1 pct. i forhold til det for januar 1956 offentliggjorte pristal, vil de i § 193, stk. 1, — jfr. §§ 214, 219 og 224 — og § 236, jfr. § 237, omhandlede bidrag være henholdsvis at forhøje eller nedsætte med 1 pct. For hver yderligere stigning eller fald af nævnte pristal med 2 pct. vil de omhandlede beløb være at forhøje eller nedsætte med 2 pct. På tilsvarende måde reguleres de i § 194, stk. 1, — jfr. §§ 214, 220, 224 og 235 — omhandlede indtægtsgrænser, det i § 289 omhandlede rådighedsbeløb og de i § 293, stk. 1, 1. pkt., nævnte

beløb, dog at regulering af disse beløb kun finder sted een gang årligt på grundlag af bevægelser i det for januar måned offentliggjorte pristal. De herefter fremkomne beløb afrundes således: For så vidt angår de i § 193, stk. 1, omhandlede beløb til de nærmeste med 12 delelige beløb i kroner; for så vidt angår de i § 194, stk. 1, omhandlede beløb til de nærmeste med 10 delelige beløb i kroner; for så vidt angår de i § 236 omhandlede beløb til de nærmeste beløb i hele kroner og for så vidt angår de i § 293, stk. 1, 1. pkt., omhandlede beløb til de nærmeste med 10 øre delelige beløb“.

§ 2.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1957.

Bemærkninger til lovforslaget.

De foreslåede ændringer i forsorgsloven står alle i forbindelse med de ved lov nr. 258 af 2. oktober 1956 gennemførte ændringer i folkeforsikringsloven, der for størstedelens vedkommende træder i kraft den 1. april 1957. Med hensyn til ændringerne i de enkelte bestemmelser skal man bemærke følgende:

Til §§ 34, 39, 73, 247, 252, 258, 263, 281 A, 289 og 293, stk. 2.

Ændringerne er dels en følge af den ved loven af 2. oktober 1956 indførte ændrede terminologi i folkeforsikringsloven, hvorefter betegnelserne invaliderente, aldersrente, invaliderentemodtager og aldersrentemodtager afløses af betegnelserne invalidepension, folkepension, invalidepensionist og folkepensionist, dels en følge af, at folkeforsikringsloven efter den foretagne ændring omfatter 2 arter af folkepension, nemlig den indtægtsregulerede folkepension, jfr. lovens § 39, stk. 1, der svarer til den hidtidige aldersrente, og folkepensionens mindstebeløb, der omhandles i lovens § 39, stk. 2, og som ikke er indtægtsbestemt. Hvilken af de to arter af folkepension der i de enkelte bestemmelser i forsorgsloven skal træde i stedet for de hidtil anvendte betegnelser vedrørende aldersrente, har man ved lovforslagets udarbejdelse gjort til genstand for en konkret bedømmelse i hvert enkelt tilfælde.

Til §§ 193, 194, 236, 289, 293, stk. 1, og 333:

Ved loven af 2. oktober 1956 er der bl. a. også gennemført en ændring af folkeforsikringslovens

bestemmelse om pristalsregulering, idet det er fastsat, at regulering i fremtiden skal finde sted med udgangspunkt i pristallet for januar 1956, der udgjorde 410.

På grund af den nære forbindelse mellem folkeforsikringslovens og forsorgslovens ydelser — jfr. således at børnetillæggene til alders- og invaliderenten er de samme som de i forsorgsloven fastsatte normalbidrag for fædre, og at kommunehjælpsgrænserne bestemmes af aldersrentens størrelse — må det anses for praktisk, at der foretages en tilsvarende ændring af forsorgslovens bestemmelse om pristalsregulering, jfr. herved lovens § 333, og at de i §§ 193, 194, 236 og 289 fastsatte beløb ændres i overensstemmelse med det nye udgangspunkt for reguleringen.

Endvidere foreslås det, at de beløb, hvormed normalbidragene efter §§ 193, stk. 1, og 236 ved lov af 31. marts 1953 ekstraordinært blev forhøjet, også fremtidig gøres til genstand for pristalsregulering. Som begrundelse herfor kan anføres, dels at det er upraktisk, at en del af bidraget holdes uden for reguleringen, dels at forhøjelsen, der udgjorde 20 pct. af de i forsorgsloven dengang fastsatte bidrag, som følge af den siden 1953 skete prisstigning i dag har mistet en del af sin købeevne. Ved forslaget tilsigtes det at undgå yderligere forringelse af den omhandlede forhøjelses købeevne, såfremt prisstigninger fortsat finder sted.

De beløb for normalbidrag, indtægtsgrænser m. v., der herefter skal pristalsreguleres med udgangs-

punkt i pristal 410, har man fastsat til netop den størrelse, de ville have haft ved pristal 410, såfremt man efter den hidtidige bestemmelse kunne pristalsregulere ved dette pristal. Det bemærkes dog, at faderens normalbidrag i kommunegruppe II (købstæder) efter forsorgslovens § 193 er fastsat til 792 kr., medens det efter det anførte princip egentlig skulle udgøre 780 kr. Grunden hertil er, at normalbidraget i pristalsintervallet indtil ca. 440 som hovedregel ellers ville blive lavere end efter de nugældende regler. Hertil kommer, at bidraget med denne størrelse nærmest muligt vil svare til $\frac{3}{5}$ af summen af faderens og moderens bidrag.

Endelig foreslås det, at de beløb, der foreslås fastsat i § 293, stk. 1, 1. pkt., jfr. bemærkningerne nedenfor til denne bestemmelse, pristalsreguleres 1 gang årligt, således at de fremkomne beløb afrundes til de nærmeste med 10 øre delelige beløb.

Til § 293, stk. 1.

Efter den nuværende affattelse af § 293, stk. 1, 1. pkt., udgør maksimum for det beløb, der af en kommune, kan anvendes til supplerende hjælp til arbejdsløshedsunderstøttede 5 pct. af et beløb, der fremkommer ved at multiplicere det antal dage, for hvilke der inden for pågældende regnskabsår oppebæres arbejdsløshedsunderstøttelse i vedkommende kommune, med den „gennemsnitlige aldersrente pr. dag“. Ved beregningen af dette sidste beløb tages der hensyn til aldersrentens grundbeløb + rentetillægget. Endvidere indgår i beregningen børnetillæg med en vis vægt. Da folkeforsikringsloven efter den ovenfor nævnte ændring omfatter 2 arter af folkepension, vil det være nødvendigt at ændre forsorgslovens § 293, stk. 1. Man har herefter fundet det mest hensigtsmæssigt i bestemmelsen direkte at indføre de beløb, der skal multipliceres med dagantallet, i hvilket der oppebæres arbejdsløshedsunderstøttelse. De i lovforslaget optagne beløb er de pr. 1. april 1956 gældende — efter januarpristallet 1956 regulerede — beløb. Det foreslås, at disse beløb pristalsreguleres 1 gang årligt, jfr. bemærkningerne foran.

Til § 297.

Efter den nuværende affattelse af § 297, stk. 1, skal det sociale udvalg ved afgørelsen af, hvor meget der i det enkelte tilfælde kan ydes som kommunehjælp, iagttage, at hjælpen ikke må overstige, hvad der i den pågældende periode kunne være ydet i henhold til folkeforsikringslovens § 39, stk. 1, og § 40, stk. 5 og 9, såfremt ansøgeren havde opfyldt betingelserne for at oppebære sådan hjælp. Dette vil sige, at den maksimale grænse for kommune-

hjælpen for tiden udgør aldersrentens grundbeløb (§ 39, stk. 1) + evt. børnetillæg (§ 40, stk. 5) + rentetillæg (§ 40, stk. 9). Efter samme bestemmelses stk. 2 stilles der endvidere til rådighed for det sociale udvalg til ydelse af påkrævet supplerende hjælp af en vis almindelig karakter, såsom tilskud til husleje, brændsel, beklædning o. lign. eller til ydelse af hjælp under særlige forhold i anledning af trang opstået som følge af langvarig sygdom, meget store forsørgbyrder eller andre særlige omstændigheder, et beløb på 15 pct. af det af kommunen i pågældende regnskabsår ydede beløb inden for den i § 297, stk. 1, angivne grænse.

Til sammenligning med aldersrentemodtagernes stilling efter den hidtil gældende ordning kan anføres, at rentemodtagerne foruden det ovennævnte grundbeløb med rentetillæg og evt. børnetillæg er berettiget til flere andre tillæg, således beklædningstillæg og brændselstillæg. Foruden disse tillæg har der i de senere år med hjemmel i specielle love været ydet rentemodtagerne særlige eengangs- ydelser. Endvidere har kommunerne til uddeling af personlige tillæg til vanskeligt stillede rentemodtagere et rådighedsbeløb, svarende til $7\frac{1}{2}$ pct. af grundbeløbene af de invalide- og aldersrenter, som i det foregående år er udredet i vedkommende kommune.

For så vidt angår et ægtepar uden børn i København udgør den maksimale faste kommunehjælp (§ 297, stk. 1) 3 732 kr. pr. 1. oktober 1956, medens aldersrenten for et tilsvarende ægtepar, inklusive de ovennævnte tillæg — bortset fra evt. personlige tillæg — pr. samme dato udgør 4 419 kr. + værdien af 18 hl koks. Renten ligger således ca. 900 kr. over grænsen for den maksimale faste kommunehjælp.

Ved den ovennævnte lov af 2. oktober 1956 er rentetillægget, brændselstillægget, beklædningstillægget samt et beløb, svarende til de særlige eengangs- ydelser, blevet indregnet i rentens (den indtægtsbestemte folkepensions) grundbeløb. Udover den forhøjelse, der er en følge af indregningen af disse tillæg, er der — dog først fra 1. oktober 1957 — hjemlet en forhøjelse af grundbeløbet i de 3 kommunegrupper med henholdsvis 400 kr., 500 kr. og 600 kr. for ægtepar og et forholdsvis mindre beløb for enlige. For et ægtepar uden børn i København udgør den indtægtsregulerede folkepensions maksimale grundbeløb herefter 5 112 kr. (beregnet efter pristallet for juli 1956). Rådighedsbeløbet for ydelse af personlige tillæg bliver samtidig — i løbet af en overgangsperiode — nedsat fra $7\frac{1}{2}$ pct. til $4\frac{1}{2}$ pct., hvilket imidlertid på grund af grundbeløbets forhøjelse ikke medfører nogen reel ændring.

Den pågældende ændring i folkeforsikringsloven

gør det påkrævet, at der — for at det hidtidige forhold mellem størrelsen af kommunehjælpen og aldersrenten ikke i for høj grad skal blive forrykket — også foretages en ændring af bestemmelserne i forsorgslovens § 297. Efter socialministeriets opfattelse og efter samstemmende udtalelser fra de kommunale organisationer og Københavns magistrat må det anses for meget værdifuldt, at der fortsat af hensyn til kommunernes mulighed for at kunne imødekomme motiverede ønsker om ekstra hjælp til brændsel, beklædning m. v. reserveres kommunerne et betydeligt rådighedsbeløb. Man mener herefter ikke, at ændringen bør foretages gennem en nedsættelse af den nugældende 15 pct.s grænse, men at den bør ske gennem en regulering af grænsen for den faste kommunehjælp efter § 297, stk. 1. Efter foretagne beregninger må man anse det for rimeligst, at maksimumsgrænsen for kommunehjælpens faste beløb sættes til

85 pct. af folkepensionens grundbeløb. Herefter vil nævnte maksimumsgrænse stort set blive forhøjet med samme absolutte beløb, hvormed aldersrenten (den indtægtsbestemte folkepension) vil være forhøjet pr. 1. oktober 1957. Det forudsættes, at der som hidtil skal ydes børnetillæg af samme størrelse som børnebidragene for fædre.

Merudgiften ved det heromhandlede forslag kan anslås til ca. 7 mill. kr. årligt. Beregningen er foretaget på grundlag af et skøn over størrelsen af de nuværende udgifter til kommunehjælp og under hensyntagen til, at den foreslåede adgang til at forhøje kommunehjælpen næppe vil blive fuldt udnyttet af alle kommuner. Beløbet refunderes med $\frac{3}{10}$ af den fælleskommunale udligningsfond, svarende til ca. 2 mill. kr., medens restbeløbet, ca. 5 mill. kr., afholdes af opholdskommunen og af det mellemkommunale refusionsforbund.